

Täysistunto

Tiistai 9.9.2025 klo 14.00—19.13

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain 16 luvun muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 71/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään lakivaliokuntaan, jolle hallintovaliokunnan on annettava lausunto.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Ministeri Meri, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.10 Oikeusministeri Leena Meri (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan rikoslain 16 lukuun lisättäväksi poliisi- tai hälytystoiminnan vaikeuttamista koskeva rangaistussäännös. Puhutaan niin sanotusta sinivilkkusabotaasista. Rangaistavaa olisi poliisin, ensihoidon ja pelastustoiminnan henkilökuntaa kohtaan kohdistuvasta väkivallasta ja sillä uhkaamisesta. Lisäksi rangaistavaa olisi näiden toimijoiden omaisuuden kohdistuvat teot, kuten anastaminen ja vahingonteko. Rikoksesta tuomittaisiin vankeuteen enintään neljäksi vuodeksi. Lisäksi rikoslakiin lisättäisiin poliisi- tai hälytystoiminnan haittaamista koskeva rangaistussäännös. Poliisi- ja hälytystoiminnan haittaaminen olisi poliisi- ja hälytystoiminnan vaikeuttamista lievempi tekomuu- to. Rikoksesta tuomittaisiin sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Tämä esitys perustuu hallitusohjelmakirjauksiin ensihoitohenkilöstön rikosoikeudellisen suojan vahvistamisesta ja sinivilkkusabotaasin kriminalisoinnin toteuttamisesta. Esi- tyksen tavoitteena on siis vahvistaa poliisi-, pelastus- ja ensihoitotoiminnassa työskentele- vien henkilöiden rikosoikeudellista suojaa. Tarkoituksena on turvata yleisesti yhteiskun- nallisesti tärkeän toiminnan eli tässä yhteydessä poliisi- ja hälytystoiminnan häiriötöntä hoitamista.

Ruotsissa vuonna 2020 kriminalisoitiin tuo niin sanottu sinivilkkusabotaasi. Sillä on kä- sitteenä kuvattu Ruotsissa poliisiin, pelastustoimen ja ensihoidon henkilökuntaan ja omai- suuteen kohdistuvaksi vakavaksi toiminnaksi, ja tällainen toiminta voi olla erilaista häirin- tää ja väkivaltaa. Suomessa ei ole tällä hetkellä erillistä sinivilkkusabotaasia koskevaa säännöstä. Suomessa vastaava toiminta ilmenee yleisemmin väkivaltana ja uhkailuna, joka kohdistuu hälytystoiminnan henkilöstöön, kuten poliisiin ja ensihoitajiin. Tällaiseen vaka- vaan häirintään sovelletaan nykyään rikoslain 16 luvun säännöksiä rikoksista viranomai- sia vastaan tai rikoslain muita yleisiä säännöksiä. Uusi ehdotettu säännös muistuttaisi si-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

sällöllisesti Ruotsin sinivilkkusabotaasilainsäädäntöä. Ruotsin tavoin uusi säännös kattaisi sekä poliisi- että hälytystoiminnan henkilöstön ja toiminnassa käytettävän omaisuuden.

Myös Suomessa ensihoitajiin kohdistunut väkivalta on herättänyt viime vuosina paljon keskustelua. Suomessakin esiintyy niin poliisiin, ensihoitoon kuin pelastustoimeen kohdistuvia tekoja, jotka vaikeuttavat yhteiskunnallisesti tärkeän toiminnan suorittamista. Tilastojen mukaan tällainen häirintä on Suomessakin ollut viime vuosina kasvussa. Poliisin henkilökuntaan kohdistuvia väkivaltaisista vastustamisista on tilastoitu vuosittain noin 1 900. Hälytystehtävien osalta poliisin henkilöstöön kohdistuvia väkivaltaan tai uhkaamiseen liittyviä tekoja on vuonna 23 ollut noin 1 300 kappaletta. Ensihoidon ja pelastusalan kyselytutkimusten ja muun tilastoinnin perusteella uhka- ja väkivaltilanteiden esiintyvyys on nousussa ensihoito- ja pelastustyössä. Vuoden 2020 valtakunnallisessa ensihoitoalan väkivaltakyselyssä nousi esiin, että sanallinen uhkailu ja uhkaava käytös on lähes jokapäiväistä ensihoito- ja ensivastetyössä. Pelastuslaitoksen kumppanuusverkoston laatimien tilastojen mukaan vuoden 2023 uhka- ja väkivaltilanteet aiheuttivat ensihoitopalveluissa yhteensä 814 ilmoitusta tai toimenpidettä.

Uudet säännökset pitävät sisällään osittain samankaltaisia piirteitä kuin rikoslaissa ja rikoslain 16 luvussa nyt jo on. Virkamiehen vastustamisrikoksista poiketen uudet kriminaalisoinnit suojaisivat henkilön lisäksi poliisi- ja hälytystoiminnassa käytettävää omaisuutta — voisin ajatella esimerkiksi, että tönitään parkissa olevaa poliisiautoa. Lisäksi rikoslain 16 luvun nykyiset säännökset on rajattu suojaamaan vain tiettyjä erityistilanteita. Ne suojaavat julkisen vallan käyttämistä sisältävien virkatehtävien hoitamista. Nämä uudet ehdotetut säädökset puolestaan antaisivat suojaa myös silloin, kun toimintaan ei liity julkisen vallan käyttöä virkamiehen asemassa. Tämä koskee ensihoidon, poliisin ja pelastustoimen suojaa rikoslaissa.

Erityisesti ehdotetut säännökset parantaisivat ensihoitotyötä tekevien henkilöiden rikosoikeudellista suojaa, sillä nykyiset rikoslain 16 luvun säännökset soveltuvat heitä koskeviin tekoihin hyvin, hyvin harvoin. Nykyään ensihoitajia koskeviin tekoihin sovelletaan usein rikoslain yleisiä säännöksiä, kuten laitton uhkaus tai pahoinpitely. Tässä uudessa ehdotetussa pykälässä säännöksen enimmäisrangaistus olisi neljä vuotta vankeutta. Tämä tarkoittaa rangaistusten ankaroitumista myös ensihoitajiin kohdistuvien tekojen osalta. Uusien säännösten seurauksena poliisi- ja hälytystoiminta saisi virkamiehen vastustamisrikoksia vastaavan erityisen suojan rikoslaissa.

Nämä ehdotetut uudet säännökset tehostaisivat yhteiskunnan reagointia poliisi- ja hälytystoiminnassa tapahtuvaa vakavaa häirintää vastaan. Tämä selkeyttäisi oikeustilaa, kuten edellä totesin, etenkin ensihoitajien osalta. Muutos myös ilmentäisi sitä, että tällaisissa yhteiskunnallisesti merkittävässä työtehtävissä koettu väkivalta ja uhkaaminen ei missään tapauksessa ole hyväksyttävää. Meidän tulee ymmärtää, että nämä henkilöt haluavat sammuttaa tulipaloja, pelastaa kriisitilanteita, puuttua yleiseen järjestykseen, viedä ihmisiä hoitoon. Heidän täytyy saada tehdä työnsä rauhassa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Edustaja Keto-Huovinen, olkaa hyvä.

16.17 Pihla Keto-Huovinen kok: Arvoisa puhemies! Ministeri! Ruotsissa tämä vastaava lakimuutos, jolla vahvistettiin ensihoito- ja hätätilanteessa toimivien viranomaisten suojaa väkivaltaa vastaan, hyväksyttiin jo vuonna 2020. Samana vuonna Suomessa tehtiin kysely, johon vastanneista ensihoito- ja ensivastetyötä tekevistä henkilöistä lähes kaikki olivat

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

kohdanneet työssään väkivaltaa tai sen uhkaa. Tönnäminen, tappouhkaukset, tavaroilla heittäminen, teräaseella uhkailu ja jopa ampuma-aseella uhkailu ovat väkivallan muotoja, joita viranomaisemme joutuvat kohtaamaan työssään, jossa he auttavat ihmisiä hätätilanteissa.

Erityisesti ensihoitajien kohtaamat uhkatilanteet ja väkivalta ovat kasvaneet vuosi vuodelta, ja työympäristö on muuttunut entistä turvattommaksi. Jokainen meistä voi kuvitella, millaista olisi lähteä töihin joka päivä tietäen, että voit joutua tilanteeseen, jossa oma turvallisuus on uhattuna, tietäen, että pyrkimys auttaa toista ihmistä voi tehdä sinusta väkivallan kohteen. Mielestäni on selvää, että ensihoitajia tulee suojata lailla niin, että heitä ja heidän tekemäänsä työtä ei saa häiritä, uhata tai vahingoittaa ilman seuraamuksia. Näin ei tällä hetkellä kuitenkaan lainsäädännössämme ole.

Arvoisa puhemies! Lainsäädäntö turvaa tällä hetkellä virkatehtäviä suorittaville korotetun rikosoikeudellisen suojan tilanteissa, joissa virkahenkilö käyttää julkista valtaa. Koska ensihoitajat eivät yleensä tehtävissään käytä julkista valtaa, tämä tarkoittaa sitä, että rikoslain nykyinen erityissuoja ei ulotu heihin. Rikoslain 16 lukuun lisättävät uudet lainkohdat ovat kaivattu muutos tilanteeseen. Uusia lainkohtia ei koskisi edellytys julkisen vallan käytöstä, jolloin niitä sovellettaisiin kaikissa tapauksissa myös ensihoitohenkilöstöön. Tavoitteena on vahvistaa poliisi-, pelastus- ja ensihoitotoiminnassa työskentelevien henkilöiden rikosoikeudellista suojaa ja turvata yleisesti yhteiskunnallisesti tärkeän toiminnan häiriöttömyyttä hoitamista.

Arvoisa puhemies! On tärkeää huolehtia siitä, että yhteiskunnan keskeisiä tehtäviä hoitavilla on riittävä rikosoikeudellinen suoja. Kun takaamme paremman suojan niille, jotka kiireellisissä hätätilanteissa turvaavat meitä, emme ainoastaan suojele heitä vaan suojelemme samalla meitä kaikkia ja vahvistamme koko yhteiskunnan turvaa sekä hyvinvointia. Tämä laki ei ole pelkästään ensihoitajien asia vaan meidän kaikkien yhteinen asia. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pauli Kiuru, olkaa hyvä.

16.20 Pauli Kiuru kok: Arvoisa puhemies! Auttajille on annettava työrauha auttamiseen. Nyt ollaan ihmisoikeuksien ytimessä. Ehdotetut säännökset eivät vähennä kansalaisten perustuslaillisia oikeuksia esimerkiksi mielenosoituksiin. Poliisin, pelastustoimen ja ensihoidon henkilökuntaa kohtaan kohdistuva väkivalta, teräaseilla uhkailu ja haittaaminen ovat yleistyneet. Tönnäminen, tavaroilla heittäminen sekä tappouhkaukset alkavat olla arkipäivää myös Suomessa. Sinivilkusabotaasiin kuuluu myös pelastusajoneuvojen ja kaluston käytön estäminen ja vahingoittaminen.

Rikoslain muutoksen tavoitteena on vahvistaa alalla työskentelevien rikosoikeudellista suojaa. Esimerkiksi ensihoitajat eivät käytä yleensä tehtävissään julkista valtaa, jolloin rikoslain nykyinen erityissuoja ei ulotu heihin. Toinen ymmärrettävä tavoite liittyy hälytystoiminnan häiriöttömän hoitamisen turvaamiseen niin, että kansalaiset saavat tarvitsemaansa apua nopeasti ilman ulkopuolisia häiriöitä.

Arvoisa puhemies! Vaikka lakimuutos on osin päällekkäinen olemassa olevan sääntelyn kanssa, selkeyttää erilliskriminalisointi kuitenkin hälytystoimintaa vastaan kohdistuvien tekojen rangaistavuutta. Esimerkiksi Palomiesliitto, Ensihoitoalan Liitto ja Tehy ovat jo pitkään kiinnittäneet huomiota ensihoitajien rikosoikeudellisen suojan puutteeseen.

1980-luvulla kesäpalomiehenä työskennellessäni en koskaan edes ajatellut, että työtämme joku tai jotkut haluaisivat tarkoituksellisesti häiritä. Ihmiset olivat aina kiittolaisia, kun

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

paloauto tai ambulanssi saapui. En muista kenenkään vakihenkilökunnastakaan kertoneen häirinnästä tai sen riskistä.

Tein osaltani kaikkeni, että hallitusohjelmaan saatiin lakimuutostarpeesta kirjaus eduskuntavaalien 23 jälkeen. Kiitos ministerille ja virkamiehille hyvästä valmistelusta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Aittakumpu, olkaa hyvä.

16.22 Pekka Aittakumpu ps: Arvoisa puhemies! Nämä ovat hienoja hetkiä tällaiset, kun eduskuntaan saadaan esitys, jota monet ovat tässä vuosien aikana toivoneet. Kuten edustaja Kiurukin tuossa toi esille, esimerkiksi pelastusalan ja ensihoidon ammattilaiset ovat toivoneet tätä lainsäädäntöä, ja tämä on myös perussuomalaisilla ollut pitkään asialistalla, ja tästä on tehty täällä eduskunnassakin erilaisia kirjallisia kysymyksiä ja niin edelleen.

Tässä keskustelussa on jo hyvin tullutkin esille se, että valitettavasti tällaiset erilaiset uhkatilanteet esimerkiksi ensihoidossa ja pelastustoimessa ovat lisääntyneet. MTV Uutiset viime keväänä kertoi, että ensihoitajia on puukotettu, otettu panttivangiksi, kuristettu ja jopa jahdattu kirveellä. Tässä oli joitakin esimerkkejä niistä lukuisista vaaratilanteista ja uhkatilanteista, joita on valitettavasti tullut. Helsingin pelastuslaitokselta taas arvioitiin, että joka ikinen päivä heidän alueellaan yksi ensihoitaja joutuu uhkaavaan tilanteeseen.

Nyt ministeri Meri esitteli meille tämän lakiesityksen, jolla pystytään paremmin turvaamaan näitä hälytystehtävissä toimivia, ja tämä on erittäin kannatettava esitys. Kuten tuossa jo ministeri kertoikin, nyt tämä ensihoidon ja pelastustoimen henkilökuntaa kohtaan kohdistuva väkivalta ja uhkaaminen sekä näiden toimijoiden välineistöön ja ajoneuvoihin kohdistuvat teot, kuten anastaminen, olisi jatkossa erikseen rangaistava poliisi- tai hälytystoiminnan vaikeuttamisena. Ruotsissa tämä niin sanottu sinivilkkusabotaasi on säädetty rangaistavaksi vuonna 20, ja kuten tässä jo hyvin esille on tullutkin, niin Suomessakin tälle on ehdottomasti tarvetta. On hyvä, että me myöskin ennakoimme ja olemme ajan tasalla siitä, mitä meillä yhteiskunnassa tapahtuu, ja pyrimme ennaltaehkäisemään myöskin näitä ikäviä tapahtumia. Siinäkin mielessä tämä lainsäädäntö on hyvin tarpeellinen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

16.24 Jaana Strandman ps: Arvoisa puhemies, kunnioitettu ministeri! Tähänkin tarvittiin perussuomalainen ministeri, jotta laki saatiin tänne eduskuntaan ja käsittelyyn. Tämäkin tärkeä lakiuudistus on jätetty liian monta kertaa tekemättä edellisten hallituksien toimesta. Silloin on vain siloteltu pintaa ja tehty ennalta ehkäiseviä toimia. Ne toimet eivät tässä tilanteessa auta, vaan nyt tarvitaan järeitä toimia, jotta saadaan alati kasvava ongelma kuriin. Nyt meillä on käsittelyssä todella tärkeä lakiuudistus, joka tuo turvaa ensihoidolle ja pelastustoimelle. Heitä vastaan kohdistuva väkivalta ja uhkaaminen sekä heidän välineistöönsä kohdistuva teko olisi jatkossa rangaistavaa poliisi- tai hälytystoiminnan vaikeuttamisena. Tämä on merkittävä askel henkilöstön suojaamisessa sekä turvallisuuden vahvistamisessa maassamme.

Haluan kiittää oikeusministeri Leena Merta lain valmistelusta ja siitä, että pitkäaikainen tavoite henkilöstön suojaamiseksi toteutuu. Tämä laki on konkreettinen keino turvata hälytystehtävissä toimivien henkilöiden koskemattomuus ja työrauhan edellytykset. Tämä lisää myös ensihoidon ja poliisin toimintojen joustavuutta ja sujuvuutta sekä ripeyttä toimia tärkeissä tehtävissään. Tämä laki on kaikkien meidän yhteinen turvallisuuslaki. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaunistola, olkaa hyvä.

16.26 Mari Kaunistola kok: Arvoisa puhemies! Poliisi, pelastushenkilöstö, ensihoito ja ensivaste ovat niitä, jotka saapuvat paikalle silloin, kun muut pakenevat. He ovat niitä, jotka auttavat, kun ihmishenki on vaarassa, koti palaa tai kun he itse tai läheinen tarvitsee apua. Heidän työnsä on mittaamattoman tärkeää. Se on yhteiskunnan turvaverkon ydintä. Siksi onkin erityisen huolestuttavaa, että ensihoitohenkilöstöä ja sisäisen turvallisuuden viranomaisia kohtaan saatetaan suunnata työn aikana väkivaltaa tai sen uhkaa. Heitä voidaan häiritä, uhkailla ja estää suorittamasta tehtäviään: poliiseja voidaan estää pääsemästä kohteeseen, ensihoitajia uhkailla heidän ollessaan hoitamassa potilaita tai pelastusajoneuvoja voidaan vahingoittaa.

Poliisin taustani kautta voin allekirjoittaa sen tosiasian, että uhkaavia tilanteita ja myös suoraa väkivaltaa kohtaa työtehtävissään säännöllisen epäsäännöllisesti. Jokainen tapaus on liikaa ja samalla konkreettinen uhka auttajille.

Arvoisa puhemies! Tähän kehityskulkuun on puututtava, ja siihen tämä esitys nyt tähtää. Muutoksella parannetaan erityisesti ensihoitohenkilöstön rikosoikeudellista suojaa. Tämänhetkinen voimassa oleva säännös takaa korotetun rikosoikeudellisen suojan vain tilanteissa, joissa virkahenkilö käyttää julkista valtaa, eikä tämä yleensä ulotu ensihoitajiin.

Esitetyillä muutoksilla poliisi- ja hälytystoiminnan vaikeuttaminen määritellään rikokseksi ilman edellytystä julkisen vallan käytöstä. Tällöin soveltaminen ulottuisi laajemmalle: poliisin ja pelastustoimen lisäksi kattavasti myös ensihoitohenkilöstöön. Esityksen muutosten avulla voimme turvata poliisi-, pelastus- ja ensihoitohenkilöstölle paremmat mahdollisuudet tehdä koko yhteiskunnan kannalta kriittisen tärkeän työnsä ilman kohtuutonta lisäpainetta, häirintää tai pelkoa väkivallasta.

Mikäli viranomaisia estetään auttamasta tai pääsemästä paikalle, suurimpia kärsijöitä ovat usein paitsi viranomaiset myös apua tarvitsevat henkilöt ja heidän läheisensä. Lakimuutoksella annamme vahvan viestin yhteiskunnalle. Viranomaisia ei saa estää auttamasta, eikä heidän työnsä arvokkuutta ja tärkeyttä saa murentaa väkivallalla tai uhkailulla. Nämä ihmiset tekevät työtään usein jo muutenkin oman turvallisuutensa kustannuksella pelastaakseen muita ihmisiä, ja siksi heidän asemansa turvaaminen on meidän kaikkien etu.

Kiitokset ministerille ja valmistelijoille tästä asian edistämisestä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ronkainen, olkaa hyvä.

16.29 Jari Ronkainen ps: Arvoisa puhemies! Käsittelemme hallituksen esitystä, jolla ensihoitajien ja ensivastetehtävissä toimivien rikosoikeudellista suojaa vahvistetaan. Tässä kohtaa haluan kiittää teitä, oikeusministeri Meri, että olette viimeinkin tuonut tämän lakimuutosesityksen tänne meidän käsittelyyn. Käytännössä muutos tarkoittaa, että jatkossa ensihoitajaan kohdistetusta väkivallasta tai sillä uhkaamisesta seuraa sama rangaistus kuin virkamiehen väkivaltaisesta vastustamisesta. Tällä muutoksella on yksi selkeä viesti: väkivalta ensihoitajia kohtaan ei ole koskaan hyväksyttävää.

Arvoisa puhemies! Ensihoitajien työ on luonteeltaan erityistä. He saapuvat kohteeseen hädän hetkellä mutta eivät voi koskaan täysin tietää, mitä ovien takaa löytyy. He ovat usein paikalla ennen poliisia ja voivat joutua kohtaamaan aggressiivisia, päihtyneitä tai muuten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

arvaamattomia henkilöitä. Ensihoitajien tehtävänä ei ole käyttää voimakeinoja vaan pelastaa henkiä ja turvata ihmisten terveyttä. Siitä huolimatta väkivalta ja sen uhka ovat heidän arjessaan jatkuvasti läsnä. Alan kyselyissä yli 90 prosenttia ensihoitajista on kertonut kohdanneensa uhka- ja väkivaltatilanteita ja joka neljäs on joutunut pahoinpitelyn kohteeksi. Moni tilanne jää vielä raportoimatta.

Nykytilanteessa ensihoitajan pahoinpitely on useimmiten katsottu tavalliseksi pahoinpitelyksi, josta rangaistus on tyypillisesti sakkoa. Tämä ei vastaa työn todellista luonnetta, ei riskejä eikä ensihoitajien arkea. Esimerkiksi poliisia kohtaan käytetystä väkivallasta seuraa selvästi ankarampi rangaistus. Se, että ensihoitajien koskemattomuutta ei ole lainsäädännössä suojattu samalla tavalla, on epäkohta, joka vaikuttaa eittämättä ensihoitajien työturvallisuuteen.

Nyt tähän tilanteeseen kuitenkin ollaan puuttumassa. Hallituksen esityksen myötä ensihoitajat saavat samanlaisen rikosoikeudellisen suojan kuin muutkin virkamiehet. Haluamme osoittaa selvästi, että ensihoitajien koskemattomuus on yhtä tärkeä ja loukkaamaton asia kuin muidenkin viranomaisten. Ensihoitajat tekevät vaativaa ja vaarallista ja koko yhteiskunnalle välttämätöntä työtä, ja heidän työturvallisuuttaan on varjeltava kaikin keinoin.

Arvoisa puhemies! Tarve ensihoitajien työturvallisuuden vahvistamiselle on nähty jo pitkään. Tein itse aiheesta lakialoitteen jo vuonna 2018, jolloin myös varakansanedustajana toiminut nykyinen sisäministerimme Mari Rantanen oli asiassa aktiivinen ja pyrki sitä aktiivisesti edistämään. Tuolloin ehdotimme, että väkivallasta ensihoitotehtävää suorittavaa henkilöä kohtaan seuraisi vankeutta vähintään neljä kuukautta ja enintään neljä vuotta ja lievemmissä tekemuodoissa ensihoitajan vastustamisesta olisi säädetty sakkoa tai enintään kuusi kuukautta vankeutta. Toisin sanoen jo tuolloin pyrimme antamaan ensihoitajille samanlaisen suojan, jollaista poliisit ja muut virkamiehet ovat nauttineet. Onkin erittäin tärkeää ja arvokasta, että tänään käsiteltävä hallituksen esitys vastaa pitkälti niihin ongelmiin, jotka tuolloin nostimme esiin. On hyvä, että tämä muutos viimein etenee ja ensihoitajien asema saa sen oikeudellisen vahvistuksen, jonka se ansaitsee.

Kun ensihoitajat saapuvat hälytyspaikalle, heidän tulee voida keskittyä olennaiseen: ihmishenkien pelastamiseen. Meidän tehtävänä on huolehtia siitä, että he voivat tehdä tämän ilman ylimääräistä pelkoa väkivallasta. Ensihoitajat menevät sinne, minne moni meistä ei uskaltaisi. He tekevät työtä, johon moni meistä ei pystyisi, usein vaikeissa ja vaarallisissa olosuhteissa. Tämä lakimuutos on kunniaosoitus ensihoitajien työlle ja samalla välttämätön askel sen varmistamiseksi, että heidän työturvallisuuttaan saataisiin lainsäädännön keinoin parannettua. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki, olkaa hyvä.

16.34 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Käsitlemme hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi rikoslain 16 luvun muuttamisesta. Kysymyksessä on niin sanottu sinivilkkusabotaasin kriminalisointi. Toisin sanoen ensihoidon tai pelastustoiminnan henkilökuntaa kohtaan kohdistuva väkivalta ja uhkaaminen sekä näiden toimijoiden välineistöön ja ajoneuvoihin kohdistuvat teot, kuten anastaminen, olisivat jatkossa rangaistavia poliisi- tai hälytystoiminnan vaikeuttamisena. Kysymyksessä on siis jälleen rangaistusten kiristäminen.

Perussuomalaiset ovat jo pitkään kantaneet huolta ensihoitajiin ja pelastustoimeen kohdistuvasta väkivallasta. Kirjaus viranomaisten suojaamisesta väkivallalta tai sen uhalta on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

myös hallitusohjelmassa, samoin kuin Ruotsin mallin kaltaisen sinivilkkusabotaasin kriminalisoinnin arviointi ja toteuttaminen. Ruotsissahan tämä on ollut laissa jo vuodesta 2020 lähtien. Tämänäköisestä rikoksesta tuomittaisiin esityksen mukaisesti sakkoon tai enintään kuuden kuukauden vankeuteen.

Arvoisa puhemies! Sinivilkkusabotaasin kriminalisointi on monen ensihoitajan ja pelastajan toive. Varsinkin ensihoitajien kohtaamat uhkatilanteet ovat lisääntyneet jyrkästi. Puhuttelevaa on, että peräti 93 prosenttia ensihoitajista oli kokenut väkivaltaa tai sen uhkaa työssään vuonna 2020. Erityisesti synteettisten huumeiden käyttäjät voivat käyttäytyä hyvin aggressiivisesti hoitajia kohtaan. Ei ole varmasti jäänyt keneltäkään huomaamatta alfa-PVP:n eli peukun käytön yleistymisen. Etenkin täällä Helsingissä käyttäjiä osuu silmään jo tämän tästä. Myös teräaseita kannetaan entistä enemmän. Hyvin paljon on turvatomuus kaduilla lisääntynyt näiden vuoksi. Poliisin työssä tilanteet ovat tulleet itsellekin hyvin tutuiksi, monenlaista ihmismenettelyä tulee tehtävillä vastaan.

Useampi liitto on vaatinut tätä uudistusta jo monia vuosia sitten, mutta vasta nyt meillä on oikeusministeri, joka tarttuu tätä härkää sarvista. Ensihoitajien kokemukset ovat todellakin karua luettavaa, ja niitä on ollut lehdissä viime vuosina yllin kyllin. Ihmettelen, kuinka tätä ei ole jo aikaisemmin otettu tosissaan, kun tiedossa on kyllä hyvin ollut. Kannatan tätä lakiesitystä, ja kiitän ministeri Merta tämän esittelystä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Keskustelulle tässä vaiheessa varattu aika lähestyy nyt loppuaan, joten annan vastauspuheenvuoron ministeri Merelle, ja muuten keskustelua jatketaan myöhemmin tänään. Ministeri Meri, olkaa hyvä, kaksi minuuttia — no, kolme minuuttia.

16.37 Oikeusministeri Leena Meri: Kiitos, arvoisa puhemies! No, tässä ei varsinaisesti kysytty mitään sellaista, johon minun pitäisi vastata, mutta kiitän teitä oikein hyvistä puheenvuoroista. — Tässä moni on näitä vuosien ajan vienyt eteenpäin, ja tuossa edustaja Ronkainen kertoi myös sisäministeri Rantasen kanssa aikanaan tehdystä lakialoitteesta. Muistan hyvin, että näitä on käyty, ja kyllähän tämä niin on, että meidän pitää saada tämä yhteiskunta sillä lailla, että meillä on tammöisten ihmisten, jotka menevät tuolla ensilinjassa, turva suojattu. Jos ajattelee, niin kuin tässä joku edustaja sanoikin, menisimmekö me itse sinne, niin kyllä meidän täytyy heidät suojata parhaan mahdollisuuden mukaan.

Esimerkiksi Ruotsissahan on tätä päivää järjestäytyneen rikollisuuden yhteydessä, että kivitetaan hälytysajoneuvoja ja tuhopoltetaan, ja renkaiden viiltelyä jo lievimmillään. Niin että kyllähän tämä ihan mahdotonta touhua joillain ihmisillä on, ja näissä pitää olla joku rotti. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 16.38.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 17.35.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 10 käsittelyä. — Keskustelu jatkuu. Edustaja Antikainen on poissa. Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

17.36 Lauri Lyly sd: Arvoisa puhemies! Tuossa aiemmin käytiin keskustelua tästä rikoslain muuttamisesta, joka liittyy tähän ensihoitoon. Tämä on erittäin tarpeellinen uudistus kaiken kaikkiaan, koko sinivilkkusabotaasin estäminen, niin kuin on työnimenä. Täällä yritetään tehdä semmoista toimenpidettä, erityisesti nyt sitten ensihoidon osalta, kun yleensä ei tajuta, että ne ovat viranomaistehtävissä, kun ne auttavat ihmisiä. Ne eivät käytä siinä kohtaa julkista valtaa, ja se varmaan vähän hämärtää sitä tilannetta, mutta tosiasiaa he ovat olleet erittäin haavoittuvassa tilanteessa, ja tämä lainmuutos tältä osin on erittäin kannatettava.

Toinen asia, joka tässä on tärkeätä, on se, että nämä ensihoitajat menevät yleensä sellaisiin paikkoihin, joihin muut eivät mene, ja kun katsotaan tätä nykytilannetta, niin entistä hankalampiin paikkoihin — kaikki huume- ja muut jutut tässä ympärillä. Senkin osalta vielä on erittäin perusteltua, että tätä viedään eteenpäin, että ensihoitajien rikosoikeudellista suojaa saadaan kasvatettua.

Ja kolmas asia, joka ei tässä keskustelussa ollut aikaisemmin esillä: Kyllä tässä tehdään myöskin potilasturvallisuutta. Jos ensihoitajien työssä, jolla he auttavat ensihoidon tarpeessa olevia ihmisiä, tulee häiriöitä, niin myös potilasturvallisuus tässä voi vaarantua, ja tässäkin mielessä tällä on myöskin vaikutuksia laajemmin.

Mitä tässä sitten on omaisuudensuojaan, poliisi- ja paloautoihin ja muihin, niin nämä varmasti ovat vähän niin kuin ennakoivaa ja etupellossa olevaa lainsäädäntöä. Niistä ei ole niin paljon onneksi Suomessa vielä esimerkkejä kuin tuolla Ruotsissa on ollut. Nämä ensihoitajat ovat mielestäni tässä lakiesityksessä se ydin, ja mielelläni kannatan tätä kokonaisuutta. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitala, olkaa hyvä.

17.38 Juha Viitala sd: Arvoisa puhemies! Nyt tosiaan käsittelyssä on rikoslain 16 luvun muuttamisesta oleva esitys. Hallitusohjelmassa on kirjaus, jonka mukaan arvioidaan ja toututetaan Ruotsin mallin kaltainen niin sanottu sinivilkkusabotaasia koskeva kriminalisointi sisäisen turvallisuuden viranomaisten ja ensihoidon henkilöstön suojaamiseksi.

Vaikka en kaikkia Ruotsin malleja ole tässä salissa kannattanut aiemmin, varsinkaan työelämään liittyviä, niin nyt kuitenkin olen eri linjoilla, eli Ruotsin malli on varsin kannatettava. Ruotsissahan kriminalisoitiin vuonna 2020 sinivilkkusabotaasi. Käsitteenä sitä on kuvattu Ruotsissa poliisiin ja pelastushenkilökuntaan sekä ensihoidon henkilökuntaan kohdistuvaksi toiminnaksi, kuten häirintä ja väkivalta, ja näillä vaikeutetaan tai estetään laissa määritettyä toimintaa mutta ennen muuta myös potilasturvallisuutta.

Ensihoitajiin on kohdistunut väkivaltaa myös Suomessa, ja tämä on herättänyt paljon keskustelua. Myös valitettavan paljon on kokemuksia täällä meidänkin maassa siitä, että ensihoitajien toimintaa on häiritty. Eli kyllä tätä ensihoitajiin kohdistuvaa rikosoikeudellista suojaa tulee vahvistaa, ja tässä tänäänkin keskustelussa on tullut esille muun muassa tämän alfa-PVP:n, niin sanotun peukun, käytön lisääntyminen, joka varmasti näitä riskejä myös ensihoitajille lisää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

Suomen rikoslaissa ei ole erillistä sinivilkkusabotaasia koskevaa säännöstä, mutta 16 luvussa on määritelty kuitenkin sellaisia erinäisiä rikoksia viranomaisia vastaan, jotka koskevat väkivallan ja haitan tekemistä. Nyt tätä asiaa on kyllä selvästi tarve täsmentää, eli hyvä, että tällainen esitys tässä on salissa käsittelyssä.

Myös ihan muutama omakohtainen kokemus aiemmalta työhistorialtani työsuojeluvaltuutettuna toimiessani: Kun minä mietin aika paljon työnantajien velvoitteita ja työntekijöiden oikeuksia, niin tämä minun mielestäni peilautuu tosi hyvin näihin yksiselitteisiin huolehtimisvelvoitteisiin, mikä työnantajilla on, joten kyllä tämä työkalua siihenkin antaa, että tulee kriminalisointia tällaisia tekoja kohtaan. Kaikille palkansaajille tulee kuitenkin taata turvalliset työympäristöt, ja kaikilla on oikeus tehdä työtä turvallisesti, joten kyllä tämä on ihan työturvallisuuslakiasiaa pelaava myös.

Tämä antaa lisätyökaluja, ja on tosi tärkeää puuttua näihin ongelmiin, koska puhutaan taas sentyyppisistä asioista, että on hengelle ja terveydelle mahdollisia uhkakuvia. Jos tällaisia pelastusoperaatioita pystytään häiritsemään ilman kriminalisointia, niin se on kyllä huolestuttavaa, jotenka kiitos tästä esityksestä. Tämä on hyvä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas, olkaa hyvä.

17.42 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on hallituksen esitys rikoslain muuttamisesta eli niin kutsutun sinivilkkusabotaasin kriminalisointi. Kyseessä on erittäin merkittävä työturvallisuusparannus ensi- ja pelastushoidon henkilökunnalle sekä poliisihenkilöstölle. Jatkossa ensihoidon ja pelastustoiminnan henkilökuntaan kohdistuva väkivalta ja uhkaaminen sekä näiden toimijoiden välineistöön ja ajoneuvoihin kohdistuvat teot, kuten anastaminen, ovat rangaistavia poliisi- tai hälytystoiminnan vaikeuttamisena. Tästä säädetään lakiin enimmäisrangaistukseksi neljä vuotta vankeutta. Poliisi- tai hälytystoiminnan vaikeuttamiseen tulee lievempi tekemuoto eli haittaaminen, josta tuomitaan sakkoon tai enintään kuudeksi kuukaudeksi vankeuteen. Esimerkki kentältä, missä mopomiittejä turvaamassa olleiden poliisien työtä häirittiin esimerkiksi autoja tönimällä ja vahingoittamalla ja rekisterikilpiä yritettiin varastaa ja niin edelleen. Tämä lievempi tekemuoto poliisien työn haittaamiseen tulee siis ehdottomasti tarpeeseen.

Arvoisa puhemies! Lain mahdollistamin keinoin yhteiskunnan kannalta äärimmäisen tärkeiden työtehtävien toteuttaminen on jatkossa turvallisempaa, kun toiminnan estämistä säädetään kunnollinen rangaistus. Tällä esityksellä suojataan viranomaisten toimintaa väkivallalta ja sen uhalta hallitusohjelman mukaisesti ja otetaan käyttöön Ruotsissakin jo hyväksi todettua lainsäädäntöä. Suomen pelastusalan ammattilaiset, ensihoitajien liitto ja Tehy ovat yhdessä vuonna 2018 vaatineet tämänkaltaista lainsäädäntöä, mutta jostain käsittelemättömästä syystä vasta nyt perussuomalaisen oikeusministeri Meren johdossa tämä saadaan rikoslakiin.

Arvoisa puhemies! Korostan vielä, että erityisesti ensihoitajien osalta kyse ei todellakaan ole pienestä asiasta. Vuonna 2020 tehdyn kyselyn mukaan ensihoitotyötä päivätyökeeseen tekevästä yhteensä 93 prosenttia oli kohdannut väkivaltaa tai sen uhkaa työssään. Ensihoitajien kohtaamien uhkatilanteiden määrä vuodesta 2014 on yli tuplaantunut nykypäivään. Tämän lain avulla ensihoitajien koskemattomuus ja työturvallisuus vahvistuvat, kun teoille tulee kunnan seuraamukset.

Arvoisa puhemies! Kiitän oikeusministeriä tämänkin erinomaisen esityksen valmistelusta ja esittelystä. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eerola, olkaa hyvä.

17.44 Juho Eerola ps: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Suomalaiset odottavat laajasti, että silloin, kun he soittavat hätänumeroon, jonka aiemmassa asiakohdassa mainitsin — mainitaan taas kertauksen vuoksi: 112 — siihen kun soitetaan, niin oletetaan, että poliisi, pelastus ja ensihoito pääsevät mutkattomasti paikalle ja tekevät työnsä turvallisesti. Näin ei aina ole kuitenkaan ollut, ja yhä enenevässä määrin se on vaikeutunut. Hälytysajoneuvoja on pysäytetty, välineistöä on vahingoitettu ja auttajia on uhkailtu ja jopa pahoinpidelty. Tämän on loputtava ennen kuin tilanne äityy siihen pisteeseen, mihin se esimerkiksi länsinaapurissa meni, ennen kuin siellä sitten tajuttiin tehdä tätä samaa lainsäädäntöä.

Tänään käsittelyssä oleva hallituksen esitys selkeyttää ja vahvistaa suojaa hälytystehtävissä toimiville. Eli rikoslakiin lisätään poliisi- tai hälytystoiminnan vaikeuttaminen sekä haittaaminen. Törkeämpi tekemuoto kattaa väkivallan ja välineistöön taikka näihin ajoneuvoihin kohdistuvat teot, ja rangaistus on siis enintään se neljä vuotta vankeutta. Lievemmästä haittaamisesta säädetään sakkoa tai enintään kuusi kuukautta vankeutta. Suoja ulotetaan myöskin avustajiin eli heihin, jotka toimivat viranomaisten pyynnöstä hälytystehtävien tukena. Tämä on oikeasuhtainen ja odotettu uudistus.

No se, miksi tämä sitten on tarpeen, on se, että paitsi että tällaista kuvaamaani vahingontekoa on tapahtunut, niin tämä nykytilanne on ollut lainsäädännön osalta aika pirstaleinen. Eli osa näistä teoista on arvioitu ikään kuin virkamiehen vastustamisena ja osa taas sitten lievinä pahoinpitelyinä tai vahingontekoina. Ensihoitoa ei ole aina edes pidetty tämmöisenä julkisen vallan käyttönä, jolloin tämä rikosoikeudellinen suoja on vaihdellut vähän tehtävän luonteesta aina kulloinkin riippuen. Nyt tulee selkeä viesti, että hälytystoimintaa ei häiritä.

Tätä asiaa on tässäkin salissa puitu jo useiden vuosien ajan, ja on pakko sanoa, että perussuomalaiset ovat vaatineet muutosta jo aiemminkin vaalikausilla, muun muassa tekemällä lakialoitteita ja toimenpideoitteita, kirjallisia kysymyksiä ja niin päin pois.

Hallitusohjelmassa sovittiin tämmöisestä Ruotsin mallin kaltaisesta kriminalisoinnista, jota tällä kertaa jopa edustaja Viitalakin ilmoitti kannattavansa, tätä Ruotsin mallia, ja nyt teemme sen tällaisella suomalaisella täsmällisyydellä. Eli auttajien koskemattomuus ei ole mikään neuvottelukysymys vaan oikeusvaltion perusasia.

Arvoisa puhemies! Tämä on turvallisuusteko, ja tämä on arvovalinta. Se antaa poliisille, pelastuslaitokselle ja ensihoidolle sen selkänojan, jonka he oikeastaan ansaitsevat. Se kertoo myöskin kansalaisille, että yhteiskunta pitää huolta heistä, jotka pitävät huolta meistä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vornanen poissa. — Edustaja Vigelius, olkaa hyvä.

17.48 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Sunnuntaina aamuyöstä hätäkeskus saa poikkeuksellisen puhelun. Murtaen suomea puhuva soittaja pyytää poliisiautoa paikalle lausuen: ”Mä tarvin yks poliisiauto tänne. Yks narkomaani on yrittänyt varastaa mun autosta. Mä kerkesin ottaa sen kiinni.” Pahaa-aavistamaton poliisipartio ottaa vastaan kiireettömän tehtävän ja lähtee rutiininomaiselle keikalle. Paikalle saapuessaan he näkevät kaksi miestä. Jälkikäteen esitutkinnassa tehtävää suorittanut ylikonstaapeli muistelee kertoneensa parilleen miesten olevan sen näköisiä, ettei heidän kanssaan tekisi mieli painia. Poliisi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

parista toinen nousee autosta ulos ensin. Miehet ottavat tämän välittömästi niin sanottuun hallintaotteeseen. Mies pakottaa poliisin suojaksi eteensä ja osoittaa aseellaan tämän ohimolle uhaten tappaa hänet. Toinen poliiseista vetää esiin aseensa, mutta ei voi ampua. Työpari on kirjaimellisesti liipaisimella miesten ihmiskilpenä. Molempinpuolisten käskyjen ja uhkausten jälkeen aseistautunut poliisi perääntyy hitaasti ja painaa Virve-puhelimensa hätäpainiketta. Tämän jälkeen kuuluu ensimmäinen laukaus, ja se osuu poliisiin.

Arvoisa puhemies! Tämä ei ole elokuvaa tai rikoskirjallisuutta. Tämä on tosielämän esimerkki tapauksesta, jota voidaan kutsua paitsi äärimmäisen vakavaksi väkivaltarikollisuudeksi, myös sinivilkkusabotaasiksi, siis elintärkeiden viranomaisten toiminnan häirinnäksi jopa väkivaltaa uhaten tai pahimmillaan sitä käyttäen. Edellä viitattuun Porvoon poliisiammuskeluun vuoden 2019 elokuussa johti tekaistu, valheellinen puhelu hätäkeskukseen. Tällä soittajat pyrkivät saamaan poliisipartion ansaan ja ryöstämään sen varustuksen aseineen. Seuranneessa ammuskelussa molemmat partion poliisit selvisivät kuin ihmeen kaupalla, molemmat tilanteesta paeten mutta loukkaantuen. Ensimmäinen konstaapeleista sai vakavan luodin osuman käteensä, toisen pelastivat kahdelta selkä- ja kylkiosumalta rasakat suojaliivit.

Ryöstöä pidettiin kokonaisuutena arvostellen törkeänä. Tuomioissa huomioitiin muun muassa teon suunnitelmallisuus, teon syrjäinen tekopaikka, teon kohdistaminen poliisin henkilöstöön ja se, että teon kohteena olivat yksinomaan poliisin käyttöön tarkoitettut ampuma-aseet ja muu välineistö.

Rikoksiin syyllistyneet tuomittiin Helsingin hovioikeudessa muun muassa virkamiehen väkivaltaisesta vastustamisesta, törkeästä ryöstöstä ja murhan yrityksestä vankeuteen 15 vuodeksi. Tuomio on pisin lain mahdollistama määräaikainen vankeusrangaistus. Vaikka Porvoon tapauksessa tuomio oli jo pisin mahdollinen, kaikki sinivilkkusabotaasin muodot eivät johda maksimirangaistukseen. Näin ollen erillinen säännös mahdollistaa ankaramman rangaistavuuden myös lievemmistä, mutta edelleen vaarallisista teoista viranomaisia vastaan.

Nykyiset rikoslain pykälät, kuten esimerkiksi perätön vaarailmoitus, eivät kata kaikkia tilanteita. Tarkoituksena perättömässä vaarailmoituksessa voi olla viranomaisten resurssien sitomisen ja tuhlaamisen lisäksi myös viranomaisen toiminnan tahallinen vaarantaminen tai esimerkiksi väijytystilanteen rakentaminen. Erillinen sinivilkkusabotaasin kriminalisointi korostaisi tätä erityistä suojelun tarvetta, eikä tämä koske vain poliisia. Esimerkiksi ensihoitajien kohtaama väkivalta on lisääntynyt jyrkästi. Ensihoitajia on puukotettu, otettu panttivangiksi, kuristettu, jahdattu kirveellä ja ammuttu myös ambulanssia kohti. Muutama vuoden takaisessa kyselytutkimuksessa ensihoitotyötä päivätyökeeseen tekevästä yhteensä 93 prosenttia oli kohdannut väkivaltaa tai sen uhkaa omassa työssään.

Hämmästykseni osa tähän lakimuutokseen annetuista lausunnoista on jopa kyseenalaistanut tällaisen uudistuksen, sinivilkkusabotaasin kriminalisoinnin, tarvetta. Ongelma ei näiden lausuntojen mukaan ollut riittävän merkittävä tai yleinen. Samalla ontuvalla loogiikalla voitaisiin todeta, että koska lentokoneetkin putoavat vain harvoin, turvamääräykset ja hätäuloskäynnit ovat tarpeettomia, tai koska tyttöjen sukuelinten silpominen ei ole kovin yleistä, on sen rankaiseminen tarpeetonta, tai koska terrori-iskut ovat harvinaisia, ei terrorismi ole riittävän merkittävä tai yleinen ongelma erikseen kriminalisoitavaksi.

Itse ajattelen, että meidän täällä eduskunnassa rikoksesta ja rangaistuksesta lakeja säättäessämme ei ilmiön harvinaisuus voi olla syy jättää työtämme tekemättä. Jos me emme korjaa ja päivitä rikoslakia kohtuullisemmaksi ja uusiin uhkiin vastaavaksi, kuka sen tässä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

maassa tekee? Parhaimmillaan pystymme ennaltaehkäisemään rikoksia, mutta sen epäonnistuessakin pystymme toteuttamaan rikosvastuuta ja tarjoamaan uhreille, omaisille, sivulaisille oikeutta, siis rankaisemaan rikollisia asiaankuuluvasti.

Ruotsissa tämä sinivilkkusabotaasi yleistyi voimakkaasti 2000-luvun aikana. Vasta lukuisten poliisien ja ensihoitajien jouduttua vaara- ja väkivaltatilanteiden uhreiksi säädettiin siellä maassa, Ruotsissa, erillisestä kriminalisoinnista. Kuinka yleiseksi me haluamme Suomessa tilanteen päästää, ennen kuin siitä erikseen rankaisisimme? Minä olen valmis muutokseen nyt ja toivon sitä koko tältä eduskunnalta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eerola, olkaa hyvä.

17.54 Juho Eerola ps: Arvoisa herra puhemies! Juuri ennen edustaja Vigeliusta pidin kylä puheenvuoron tässä kohtaa, jostain syystä sinne on nyt nimi tullut. Mielestäni piti olla Lundén tässä kohtaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Jahas, meillä on sitten täällä jonkinlainen tekninen häiriö. Edustaja Lundén on poissa. — Edustaja Bergbom, olkaa hyvä.

17.55 Miko Bergbom ps: Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia ensinnäkin hallitukselle tästä esityksestä. Tämä on erittäin toivottu sellainen ja erittäin tarpeellinen sellainen. Lakiin siis tullaan lisäämään poliisin tai hälytystoiminnan vaikeuttamista koskeva rangaistussäännös, ja tässä myös ensihoitajien oikeudellista asemaa parannetaan, mikä on erittäin toivottu uudistus.

Itseäni usein politiikassa häiritsevät sellaiset korulauseet kuin että ”te ensihoitajat teette erittäin arvokasta työtä”, ja ne häiritsevät eritoten siinä tapauksessa, jos lainsäätäjä näkee, että heidän tekemässään työssä kohdataan ongelmia, joihin lainsäätäjä ei kuitenkaan katso aiheelliseksi puuttua. Mutta nyt siihen vihdoinkin puututaan, nimittäin ensihoitajat ovat kuitenkin hyvin usein erilaisissa hälytystehtävissä, myös näissä väkivaltatehtävissä, niitä, jotka siellä ovat ensimmäisenä paikalla ennen poliisia. Valitettava tosiasia Suomessa on se, että ensihoitajat kohtaavat merkittävästi väkivaltaa. Esimerkiksi erään tilaston mukaan 90 prosenttia ensihoitajista on kohdannut uhka- tai väkivaltatilanteita ja joka neljäs ensihoitaja on joutunut pahoinpitelyn kohteeksi. Eli se kuvaa sitä, että ilmiön laajuus ja ongelma on erittäin merkittävä. Siitä huolimatta tähän ei olla lähtökohtaisesti puututtu Suomessa.

Nykytilanteessa nykyinen lainsäädäntö ennen tätä tulevaa uudistusta on sellainen, että ensihoitajiin kohdistunut väkivalta on katsottu ihan tavalliseksi pahoinpitelyksi. Eli on ollut ihan käytännössä sama asia, jos nyt jotain vedetään snägarillä tauluun tai sitten ensihoitajaa tehtävällä, joka on työssään hoitamassa, pelastamassa ihmisiä. Tyypillinen seuraamushan siitä on sitten loppupeleissä sakkorangaistus. Ja sitten taas jos esimerkiksi poliisin kimppuun on käyty, niin siinä on ollut kyse kuitenkin virkamiehen väkivaltaisesta vastustamisesta, josta sitten rangaistusasteikkokin on luonnollisesti korkeampi, eli ensihoitajien kohdalla oikeussuoja on ollut huomattavasti heikompi kuin poliisilla. Nyt tähän tulee tosiaan muutos, eli rikoslakiin lisätään sääntely ensihoitajan väkivaltaisesta vastustamisesta, ja jatkossa siitä seuraa käytännössä vankeusrangaistus, joko ehdonlainen tai sitten ehdoton vankeusrangaistus. Tämä on erittäin toivottu ja tarpeellinen uudistus, ja ensihoitajakentällä tämä varmasti hyvin otetaan vastaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

Täytyy myös huomauttaa, että kun katsoin hallituksen esityksen perusteluita ja muita havaintoja sieltä, niin sieltä nousee esiin, että perussuomalaiset ovat tähän asiaan eduskunnassa pyrkinneet puuttumaan jo ollessaan oppositiossa erilaisten toimenpideoitteiden, kirjallisten kysymysten kautta. Puolue on tätä ajanut menestyksekkäästi jo pitkään, ja nyt, kun puolue on sitten hallituksessa, niin tämä saadaan myöskin osaksi lainsäädäntöä. Jatkossa ensihoitajien koskemattomuutta työtehtävässä suojellaan yhtä tiukasti kuin muidenkin viranomaisten, eli ensihoitaja on jatkossa oikeudellisesti samalla viivalla myöskin poliisin kanssa, ja se heille kuuluu. He pelastavat ihmishenkiä ja tekevät erittäin tärkeää työtä Suomen ja suomalaisten turvallisuuden eteen. Kiitos vielä kerran hallitukselle tästä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Satonen, olkaa hyvä.

17.58 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! Myös minä pidän tätä hallituksen esitystä erittäin hyvänä. Itsekin ajattelin puhua nimenomaan tästä ensihoitajien näkökulmasta. Edustaja Bergbom siitä jo varsin hyvin tuossa äsken todisti, minkälaisen väkivallan kohteeksi he ovat työssään joutuneet ja kuinka heikot heidän oikeutensa ovat olleet ennen kuin tämä muutos on tehty.

Haluan tässä yhteydessä myöskin erityisesti mainita sen, että kun olen tässä salissa aika monta kertaa kuullut, että näitä hallituksen esityksiä, jotka täällä on tehty, tai suurta osaa niistä ei ole tehty työntekijöiden näkökulmasta eikä ammattijärjestöjen toiveesta, niin nyt on nimenomaan sellainen, joka on tehty ammattijärjestöjen toiveesta. Eli muistan, että hallitusohjelmaneuvoittelussa Tehyn keskeinen viesti hallitusneuvottelijoille oli, että tätä ensihoitajien asemaa näissä väkivalta- ja väkivallan uhkaamistilanteissa pitää parantaa. Hallitus on sen viestin kuullut, ja nyt se on tässä toteutettu. Tämä on todella tärkeä asia, koska on tietenkin niin, ettei kenenkään pidä omassa työssään joutua väkivallan uhriksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Wickström, varsågod.

17.59 Henrik Wickström r: Arvoisa puhemies, värderade talman! Itse ajattelin näin, että jonkun pitää olla myöskin sotevaliokunnasta puhumassa tästä tärkeästä asiasta. Ajattelin kiittää hallitusta tästä hyvin merkityksellisestä esityksestä.

Tässä juuri kollega, edustaja Satonen nimenomaan kiteytti sen, että silloin kun Säätytalolle keräännuttiin muutama vuosi sitten, niin yksi selkeä viesti, mikä tuli Tehyltä ja monelta muulta ammattiliitolta, oli se, että tähän ensihoitajien statukseen rikoslaissa haluttiin saada muutos, jotta ensihoitajia kohdellaan samalla tavalla kuin muuta virkahenkilöstöä, joka toimii eri tehtävissä. Me tiedetään myöskin tällä hetkellä että Suomessa on suuri pula sotealan ammattilaisista, mutta meillä on myöskin pula niin pelastajista kuin myöskin ensihoitajista. Uskon tosi vahvasti, että tällä muutoksella me tullaan ennen kaikkea vahvistamaan veto- ja pitovoimaa, jotta me saadaan myöskin lisää ensihoitajia tulevaisuudessa.

Sitten on pakko, ikävä kyllä, todeta se, että tämä toimintaympäristö, jossa ensihoitajat, poliisi ja pelastajat toimivat, muuttuu todella nopeasti ja ikävä kyllä huonompaan suuntaan, joten on hyvin suuri todennäköisyys, että me joudutaan lähitulevaisuudessa arvioimaan, mitä muita keinoja meidän pitää ottaa käyttöön, jotta me voidaan turvata sellainen toimintaympäristö, jossa nämä arjen sankarit pystyvät huolehtimaan siitä, että suomalaiset voivat elää ja asua tässä maassa 24/7 turvassa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lundén.

18.02 Mikko Lundén ps: Arvoisa herra puhemies! Perussuomalaisten pitkäjänteinen työ ja vuosien tavoite on vihdoinkin toteutumassa. Niin kutsuttu sinivilkkusabotaasi kriminalisoidaan. Tämä tarkoittaa merkittävää askelta sisäisen turvallisuuden vahvistamisessa ja ennen kaikkea sitä, että turvaamme ensihoitajien, palomiesten ja poliisin työtä tällä lakimuutoksella.

Mitä tämä sinivilkkusabotaasi sitten tarkoittaa, ja mitä siitä seuraa? Jatkossa poliisin, ensihoidon ja pelastustoimen työtä häiritsevät ja jopa väkivaltaiset teot saavat vihdoinkin oman rikosnimikkeensä, eli lakimuutoksen jälkeen väkivalta, uhkailu tai välineistön sabotointi katsotaan poliisin tai hälytystoiminnan vaikeuttamiseksi. Tästä voidaan tuomita maksimissaan neljän vuoden vankeuteen. Lievimmissä tapauksissa kyse olisi poliisin tai hälytystoiminnan haittaamisesta, ja sen seurauksena tulisi sakkoa tai enintään puolen vuoden vankeusrangaistus.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä lakimuutos on tärkeä siksi, että ensihoitajien, palomiesten ja poliisien kohtaamat väkivalta ja uhkatilanteet ovat lisääntyneet vuosien varrella. Tilastot kertovat karua kieltä nykytilanteesta. Näitä tapauksia on vuosittain satoja, ja trendi vaikuttaa olevan noususuunnassa. Jokainen väkivalta- tai uhkatilanne voi viivästyttää avunsaantia, ja pahimmissa tapauksissa se voi maksaa ihmishengen, puhumattakaan siitä, minkälaista on työntekijänä kohdata näitä tilanteita, kun yrität tehdä työsi parhaalla mahdollisella tavalla. Ruotsi kriminalisoi sinivilkkusabotaasin jo vuosia aiemmin, vuonna 2020. Onneksi tämä muutos tulee nyt vihdoinkin myös Suomeen. Hallitusohjelmassa linjattiin, että viranomaisten toimintaa suojataan väkivallalta ja sen uhalta, ja tällä lakimuutoksella niin myös teemme. Tämä laki antaa ensihoitajille, palomiehille ja poliiseille sen suojan, jonka he työssään ansaitsevat ja tarvitsevat.

Arvoisa rouva puhemies! Kyseessä ei ole mikään pieni asia, kuten tiedämme. Alan järjestöt ovat vaatineet muutosta jo pitkään, ja me perussuomalaiset olemme pitäneet selvänä asiana sitä, että tämä lakimuutos on välttämätöntä saada voimaan. Haluan kiittää arvoisaa ministeri Leena Merta siitä, että tämä lakimuutos vihdoinkin toteutuu. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lehtinen.

18.03 Rami Lehtinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Myöskin minä haluan kiittää siitä, että lopultakin tämä laki menee eteenpäin. Minä olen ollut itse 20 vuotta poliisina, ja ainakin viimeiset kymmenen vuotta on puhuttu siitä, että tämän tyyppinen lainsäädäntö tarvittaisiin. Se, miksi tämä tarvitaan, johtuu ihan siitä, että meidän ammattiryhmässä samoin kuin pelastajien puolellakin osa on jopa luopunut työstään sen takia, että siihen kohdistuva uhka on liian suuri suhteessa siihen työnkuvaan, mikä on, ja siitä saatavaan korvaukseen. Varsinkin pelastuksen puolella ja sairaankuljetuksessa tämä on iso ongelma. Poliisia suht hyvin suojaa vielä lainsäädäntö muutenkin, mutta ennen kaikkea pelastuksen ja sairaankuljetuksen puolella tämä on aivan välttämätön. Minä haluan kyllä sydämestäni kiittää, että lopultakin tämä laki eteni, vaikka sitä on pitkään yritetty. Hyvä näin.

Keskustelu päättyi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

Asia lähetettiin lakivaliokuntaan, jolle hallintovaliokunnan on annettava lausunto.